

**Redacția
și
Administrația**

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Situația politică

Succesorii liberalilor. — Formarea unei coaliții. — Naționalismul Brătienilor.

Un nou guvern de coaliție. În cercurile politice se vorbește foarte mult de alcătuirea unui nou guvern de coaliție, care după cum se știe, în scurt timp va intra în faza realizării. Formarea coaliției este deja în curs, realizându-se din câte o fracțiune a mai multor partide.

Unele ziare au dat ca sigur, că în noua coaliție nu vor fi reprezentate țărăniștii și că politica acestei coaliții va fi similară celei din Franța și Anglia.

Amănunțele aceste sunt greșite, pentru că în noua coaliție va fi reprezentată și o fracțiune, cea adevărat românească, din partidul țărănist, după cum stau lucrurile până în prezent.

Noua coaliție, care are mari șanse de a veni la guvern în scurt timp, s'a plănuț în urma unor gafe ale partidului național, țărănist, liberal etc. Din acest motiv se simte în aceste partide necesitatea unor sciziuni, cu menirea de a uni toate elementele înlăturate și cari sunt cinșite, având caracter adevărat românesc.

Dintre conducătorii politici ardeleni vor fi reprezentați în această coaliție mai mulți, între cari chiar și unul dintre principalii conducători ai partidului poporului, evitându-se filosemitul Groza, iar altul dintre principalii fruntași ai partidului național.

Partidul liberal, după cum se afirmă, ar fi dispus să-i dea puterea noiei coaliții, în speranța, că aceasta își va ști datoria mai bine, decât actualii conducători ai anumitor partide, cari sub diferite motive urmează o rezistență pasivă, chiar și în manifestațiile naționale.

Conducătorii partidului liberal însă, numai în acel caz vor ceda și nu vor recurge la uneltiri contra noiei coaliție, când nu le va fi periclitată solidaritatea partidului, după cum știm. Cu toate aceste însă se dă ca sigură o sciziune a liberalilor, chiar și în cazul, că conducătorii acestui partid ar unelti ca de obicei, avându-se în vedere, că nimeni nu mai crede, ca liberalilor să le mai reușească prin vre-o iscusință, ca să-și scoată majoritate în viitoarele alegeri.

*

Naționalismul liberalilor. În cercurile social-politice activitatea liberalilor dă ocazie la foarte multe discuții. Unii acuză fracțiunea ministrului Constantinescu — Alecu-Poreu — că ar avea o atitudine antiromânească, sprijinind exclusiv pe neromâni și îi laudă pe frații Brătianu, că ar fi români adevărați, cari — ce-i drept — fac ce fac pentru partidul liberal, dar în genere servesc interesele române. Alții acuză fracțiunea fraților Brătianu, că ar fi prea pentru interesul partidului liberal, sprijinind chiar și pe liberalii, cari nu sunt români, cu toată Brătienii sunt prea români extremiști — și laudă fracțiunea conului

Alecu-Porcu, că ar fi favorabilă exclusiv și intereselor streine.

Românii adevărați cu toate aceste admiră românismul fraților Brătianu etc. și condamnă filosemitismul conului Alecu-Porcu, favorabil exclusiv intereselor streine.

Din toate aceste rezultă, că politica Brătienilor este mai românească, fie exclusiv chiar numai pentru liberalii, cari de asemenea sunt români, pentru că au în vedere mai mult interesele române.

Cărdășia germano-bolșevică

Demonstrarea flotei germane și bolșevice. — Planul germano-bolșevic.

Unele ziare au dat știrea, că flota germană, împreună cu cea bolșevică, se pregătește pentru o manevră navală.

„Manevra navală” din chestie, după cum suntem informați, nu-i altceva, decât demonstrarea cărdășiei germano-bolșevice.

Bolșevicii prin această demonstrare caută să terorizeze pe ruși anti-bolșevici revoltați contra evreilor, cari s'au proclamat conducători ai Sovietelor pe baza ilegalității, de care se bucură exclusiv evreii în Rusia, sprijiniți de finanța evreiască din întreaga lume pentru a putea stăpâni și exploata popoarele neevreești.

Germanii prin această demonstrație caută să manifesteze prietenia germano-bolșevică pentru a intimida popoarele, cari sunt contra revanșei germane cu Franța.

Revoluția antibolșevică în Rusia

Țăranii ruși s'au săturat de dominația evreilor Trotzky, Kun Bela, Rakovsky, etc. Uneltirile conducătorilor bolșevici.

Dominația bolșevică în Rusia, după cum suntem informați, a început să-și ajungă sfârșitul, țăranii observând, că prin dominația bolșevică nu se caută egalitatea, ci exploatarea rușilor de către evreii Trotzky, Béla Kun, Rakovsky, Litvinof etc.

Rușii din acest motiv au început să se revolte în ultimul timp în special în Caucaz, apoi în partea de sud a Rusiei, extinzându-și revoluția contra evreilor aproape în întreaga Rusie, exact, ca și în Ungaria, după căderea aventurierului Bela Kun și clica sa cosmopolită evreiască.

Căderea întregului regim sovietic în aceste împrejurări se dă ca sigură, rușii la primăvară dorind să înceapă cu forță armată nimicirea bolșevicilor conducători cari în majoritate sunt evrei. Ei doresc să-și aibă conducători ruși intenționând să-și alcătuiască o monarhie a poporului.

Reducerea brevetelor

Proiectul legii spiritului, după cum se știe, prevede reducerea brevetelor date pentru desfacerea beuturilor.

Până în prezent oricine putea vinde beuturi spirituoase și fără brevet, întrucât solicita acest brevet.

După noua lege a spiritului, care după cum se afirmă, se votează acum în Octombrie, nu vor avea drept să vândă beuturi spirituoase, decât aceia cărora li-se dă brevete noi. Astfel de brevete în primul rând vor primi invalizii, văduvele și orfanii de război.

Prin noua lege se intenționează să se îmbunătățească situația românilor nevoiași și din acest motiv aproape toți evreii caută să-și vândă cărciumele, reducându-se brevetele și știind, că ei necăzând în categoria celor în drept, nu vor primi brevete.

Acest fapt este foarte îmbucurător pentru români, din punct de vedere economic, avându-se în vedere, că lupta națională a românilor înregistrează succese evidente pe acest teren.

Mișcarea panasiatică

Popoarele din Asia, după cum se știe, a pornit o mișcare contra europenilor. Mișcarea aceasta, în frunte cu marele poet indiez Rabindranath Tagore, s'a pornit și continuă pe teren economic, popoarele din Asia observând, că lupta lor va înregistra mai mare succes pe teren economic, deoarece boicotându-i economicește pe europeni, aceștia vor fi siliți în lipsă de câștig, să părăsească Asia.

În Europa mișcările naționale se bazează pe teroare mai mult, dar dacă s'ar aplica metoda popoarelor asiatice: boicotul contra inconvenientilor, s'ar înregistra succes deplin în mișcările aceste.

Invazia străinilor

Cum se înlesnește încetățenirea indizerabililor? Complicitatea unor organe administrative.

Încetățenirile au dat ocazie la mai multe abuzuri unor organe administrative. Unul dintre aceste cazuri s'a petrecut în ultimul timp în Cojocna, după cum ni-l semnaleză primpretorul Feldrihan:

Proprietarul ungar din Cojocna Emerich Pallo ocrotește la domiciliul său de mai multe luni o familie stabilită în România în mod clandestin și care în anul 1919 a luptat în armata lui Horthy contra trupelor române, căzând prinsoner iar după eliberare s'a repatriat în Ungaria.

Aceasta familie cu numele Emerich Pallo iunior și soția sa Klara Ceglédi în anul 1922 și 1923 a venit în România cu pașapoarte în regulă, eliberate de Poliția de stat din Budapesta.

În anul acesta a trecut frontiera în mod fraudulos și s'a stabilit în Cojocna la familia Pallo și Szilágyi cu a căror concurs bănuiesc că spionează în Țara noastră contra intereselor românești.

Familia Emerich Pallo senior și Francisc Szilágyi din Cojocna a obținut dela secretarul, cu care este în rudenie, atestate de cetățenie și identitate false cu care a încercat să seducă Siguranța, Jandarmeria ba chiar și forurile militare, la care în mod obraznic cu aceste atestate primite pentru Emerich Pallo după ce și numele străinului este Emerich Pallo, a încercat să recâștige pentru repatriat în mod ilegal dreptul de sublocotenent în armata română.

Mulțumită administrației din Cojocna care la timp a știut să descopere aceasta crimă, a știut să ia măsurile necesare ca aceasta familie să fie deținută și dată în judecată. Contra proprietarului Emerich Pallo din Cojocna s'a făcut denunț la Parchetul Tribunalului Cluj pentru manipularea false a atestatorilor primite.

Atrag atențiunea tuturor autorităților în drept de a lua măsuri față de acești indivizi.

Cojocna, la 15 Septembrie 1924.

Luca Feldrihan
primpretor.

Abuzurile din Cojocna

Ce a stabilit ancheta întreprinsă? Chestia abuzurilor și delapidărilor.

Chestia abuzurilor și delapidărilor din Cojocna a dat foarte multe inconveniente la iveală. În această chestie ni-se mai comunică următoarele:

Relativ la articolul publicat în ziarul „Ellenzék” din Cluj Nr. 208 cu data de 15 Septembrie pentru orientarea opiniei publice dau următorul răspuns:

În 11 Septembrie a. c. în baza raportului făcut de oficiul pretorial Co-

În străinătate un exemplar 4 Lei.

jocna contra primăriei comunale pentru delapidări de bani publici s'a delapsat delegatul Subprefecturii județului Cojocna cu un expert dela Contabilitatea din Cluj și a constatat în sarcina primarului Alexandru Nemeș și Stefan Dozsa, notar, o delapidare de bani publici făcută în cursul anului 1923/24 de 100.000 Lei.

Tot cu ocaziunea aceasta s'au constatat mai multe neregularități în administrația financiară a comunei Cojocna. Din acest motiv delegatul Subprefecturii a deținut pe notar și primar și i-a înaintat Parchetului Tribunalului Cluj. Prin urmare nu este adevărat, că dl Subprefect ar fi ordonat ancheta în baza arătatilor anonime ci ancheta s'a ordonat în baza raportului oficios al Oficiului Pretorial care încă cu mult înainte de ancheta dlui Subprefect a suspendat din oficiu pe Secretarul și Primarul comunei Cojocna. Nu este adevărată nici afirmațiunea că Pretorele Valeriu Pop ar avea ceva amestesc deoarece dânsul numai în 15 Ianuarie 1924 a intrat în biroul preturii și fraudele sunt comise în anul 1923 în mare parte.

Aci amintesc că în comuna Cojocna este o familie ungurească Palla și Szilágyi care mereu pășesc cu pretenziuni ilegale față de autoritățile române din Cojocna și întrucât aceste autorități nu dau curs acestor pretenziuni fără bază de drept, încearcă, să calomnieze și terorizeze autoritățile române pe cale ziaristică stându-le la dispoziție ziarul „Ellenzék” și „Ujság”. Cojocna la 15 Septembrie 1924.

Luca Feldrihan
primpretor.

Neregulile dela Politie

Controlul desorganizat - Incurcăturile biuroului populației.

În ultimul timp, după cum ni-se anunță, controlul a început să lase foarte mult de dorit, având în vedere nepriceperea, respective indolența unora dintre funcționarii, cărora li-s'a încredințat acest serviciu. Astfel la biuroul populației este un adevărat turn al Babylonului, încât, dacă cineva caută vre-o adresă, în foarte multe cazuri nici nu o găsește pentru că mutările nu se înregistrează, după cum se recere, sau dacă se înregistrează, buletinele respective nu se atașează la dosarul respectiv, decât în foarte rare cazuri.

O altă incurie se manifestă prin nepriceperea unor funcționari dela biuroul respectiv. Acești funcționari, în frunte cu conducătorul lor, Fileriu, nici nu știu, că la ce acte ce dovezi trebuie.

Numai astfel se poate explica faptul, că de pildă șeful Fileriu dela câți înși, atâtea feluri de dovezi cere pentru aceleași acte. Chiar și pentru câte o copie, în locul vr'unui buletin uzat, cere o serie de acte dela câte unul, fără să știe, că pentruce, iar dela alții nici pentru buletine originale nu prea cere dovezi justificatoare.

Se atrage atenția celor în drept deci, asupra acestor incurii, cari la biuroul populației reprezintă turnul Babylonului din cauza nepriceperei șefului Fileriu la conducerea biuroului populației.

— Ministerul de Interne a făcut cunoscut prefectilor din toată țara că este cu desăvârșire oprit primarilor și notarilor din comunele sătești să se mai îndelețnicească cu desfacerea feluritelor cărți, tablouri, ziare, bilete de teatru, de loterie etc.

— Dl Fenician, secretar la administrația financiară, după cum se știe, a fost evacuat cu forța din locuința sa fără nici o bază legală. În această locuință s'a stabilit dl Gritta, care a ordonat evacuarea în favoarea sa proprie. Dl Fenician pentru abuz de putere a împrocesuat pe dl Gritta, care în fine a și fost condamnat să-i cedeze locuința dlui Fenician, având locuința la prefectura poliției. Până în prezent n'a respectat însă sentința după cum ne spune dl Fenician.

— Muncitorimea din întreaga lume ține să își ridice glasul pentru pacea popoarelor și evitarea războaelor. În acest scop în întreaga lume s'au organizat întruniri publice. În Cluj o astfel de întrunire s'a proiectat pe Duminică, 21 Septembrie, a. c. la orele 10 în sala Redutei, strada Memorandului Nr. 21.

— Apel către studențimea noastră! Sunt rugați toți studenții noștri din toate satele din Banatul jugoslav, ca cel mai în etate student să facă un tablou despre toți studeții, cari se află în comuna sa, și cari ar dori încă să studieze. Se recer urtoarele date: Numele și pronumele; anul și locul de naștere, precum și domiciliul; ce urmează, anul, clasa și localitatea; are vre-un ajutor și sub ce

formă și de unde; Progresul de studii; Numele părinților; Ocupațiunea și starea materială a părinților; Numărul membrilor a familiei și observațiuni. Toate aceste date de urgență să se trimită pe adresa: A. Butoarcă, Vrsac, Lenauova ul. 10.

— Ministerul de războiu a luat hotărâre, ca toți tinerii cari doresc a fi amânați de serviciul militar să-și trimită până cel mai târziu 1 Octombrie actele sau la cercul de recrutare sau la ministerul de război. Acei cari nu vor ține seamă de aceasta hotărâre a ministerului vor fi luați la armată potrivit legii militare. Actele trebuitoare sunt: Model A. și model B. A. făcut la primărie și B. la percepător; recipisa de taxă militară un certificat dela școala unde urmează și cererea de amânare.

Căutăm colaboratori

pentru gazeta „Clujul Românesc” căci credem, că ziarul nostru își va putea îndeplini mai bine rostul său prin aceea că dă tuturilor acelor, cari să preocele de interesele generale, posibilitateu să-și pună cuvântul prin presă.

Deasemeni căutăm corespondenți, cari vor primi gazeta gratuit.

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

INFORMAȚIUNI

— Procesul studenților *Ion Moța și Leonida Vlad, ultimii, cari din cauza că sunt buni români, sunt închiși în închisoarea Văcărești, se va judeca în 26 Septembrie înaintea Curții cu jurați. Procesul, care va fi foarte interesant, preocupă foarte mult pe români.*

— Ministerul de agricultură a adresat o circulară tuturor organelor sale, avizându-le, că fiind informat, că mai mulți împroprietăriți își vând pământurile, sunt obligate a lua dispoziții în sensul legii împroprietării, conform căreia împroprietării n'au drept să-și vândă loturile timp de 5 ani dela împroprietărire.

— Administrația financiară a început să publice licitații pentru neachitarea, respective restanța impozitelor, chiar și dacă aceste impozite au fost apelate. Administratorul nici nu vrea să asculte nici măcar doleanțele juste ale contribuabililor, cărora impozitele li-s'au stabilit ilegal, încât le-au apelat. Atragem atențiunea guvernului asupra acestor anomalii, prin cari se șicanează în special românii lipsiți chiar și de mijloace de trai.

— Un curs de agenți sanitari se va deschide în 1 Oct. la Dir. Sanitară în Cluj. Se pot primi bărbați sau femei în vârstă 18—30 ani, cari au absolvat școala primară. Cererile se pot înainta până la 25 Sept. Doritorii vor primi informațiunile necesare la oficiul sanitar al orașului (casarma pompierilor) între orele 11—12. Pentru absolvenții cursului, statul va asigura posturi. Durata cursului este un an. Elevii vor primi întreținere gratuită, neplătind nici o taxă. Ar fi de dorit în înțelesul sănătății publice să se prezinte câți mai mulți la aceste cursuri.

— Colonizarea moșilor la frontiera dinspre Ungaria a început. Se vor înființa 15 sate pe un teritor de 20 mii jugăre de pământ. Primii moși cari vor fi colonizați vor fi cei din județul Turda-Arieș. Fiecare colonist va primi 10—16 jugăre arătură, jumătate jugăr loc de casă și 2 jugăre de islaz.

— De oarece multe școli secundare iau dela elevi taxe școlare mai mari decât cele hotărâte de ministerul școalelor, Ministerul a trimis câte o înștiințare la toate școalele secundare în felul acesta: taxa de urmare la școală pentru elevi va fi de 500 lei pentru cei din cursul inferior și 800 lei pentru cei din cursul superior. Școalelor cari au de clădit sau de mărit localul li-se încuviințează de minister să ia dela elevi câte 500 lei mai mult pentru gimnaziu și 800 lei pentru liceu. Se vor putea face și scutiri de taxă pentru elevi săraci și fii de funcționari care n'ar putea fi întreținuți de părinți la școală.

Magistrați, advocați, directori de bancă, notari publici, studenți! peste câteva zile apare „Compendiu de Drept Civil” de Dr. Anca I. Leontin prenotați-vă cu toții la aceasta carte la librăria Anca Cluj Piața Unirii.

* Femei! „Cartea Moșelor” cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal

Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare-depозit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Preț curent

pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănețuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brăuri, Plastroane.

Potcap de mătăsă — — — — — 120.—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru — — — — — 250.—
Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — — 250.—
Colar de pânză „Leo” — — — — — 50.—
Colar de cauciuc — — — — — 45.—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — — 1500.—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — — 1500.—
Brâu (cingulum) negru de lână — — — — — 450.—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klott neted — — — — — 150.—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klott neted — — — — — 120.—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvisite bisericești:

1 Cădelniță de bronz argintată — — — — — 1750.—
Una fiitoare de tândie cu linguriță din bronz argintat — — — — — 550.—
1 Candelă din bronz argintată — — — — — 900.—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — — 3800.—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — — 1200.—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit 1000.—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — — 1000.—
Cruci de lemn cu Hristos în relief 120-200.—
3 Cutii de aluminim pentru oștie — — — — — 150.—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — — 1200.—
1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat) — — — — — 850.—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — — 1200.—
2 Vase de siclă cu tavă de zink (la proscomidie) — — — — — 380.—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — — 2800.—
Disc și steluță (bronz aurit) — — — — — 1000.—
1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O. 1800.—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminecătură la bolnavi — — — — — 1500.—
Ciborium (bronz aurit) — — — — — 3800.—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath. 5500.—
Clopoștele pentru altar — — — — — 100-200.—
Cocii (cârlițe) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea) — — — — — 100.—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț) 50.—
” ” ” (cu două brațe) 100.—
Icoane sfinte ” ” ” — — — — — 45-200.—

Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervaie și pentru străinătate dublu.